

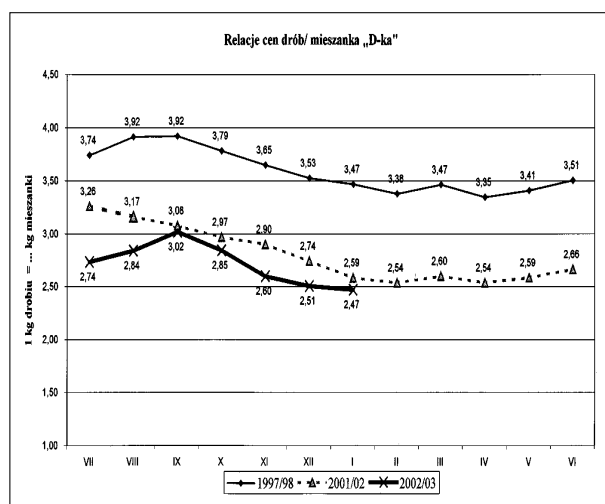

RYNEK PASZ

stan i perspektywy

ISSN 1428-1228

ANALIZY
RYNKOWE

KWIECIEŃ 2003

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
  - II. Krajowa produkcja surowców paszowych – *M. Kisiel, W. Dzwonkowski*
  - III. Popyt krajowy na surowce paszowe – *M. Kisiel, W. Dzwonkowski, M. Wigier*
  - IV. Handel zagraniczny surowcami paszowymi – *W. Łopaciuk, W. Dzwonkowski*
  - V. Sytuacja na światowych rynkach surowców paszowych – *M. Kisiel, J. Burakiewicz*
  - VI. Ceny krajowe podstawowych surowców paszowych i pasz przemysłowych
– *M. Kisiel, J. Burakiewicz, W. Dzwonkowski*
- Aneks

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

dr Michał Kisiel

• IERiGŻ •

Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 551

dr Jan Burakiewicz

• IERiGŻ •

Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 551

mgr Wiesław Dzwonkowski

• IERiGŻ •

Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 616

mgr Wiesław Łopaciuk

• IERiGŻ •

Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 719

mgr Marek Wigier

• IERiGŻ •

Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 438

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 25.03.2003 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Krzysztof Materko, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w październiku 2003 r.

REASUMPCJA

1. Produkcja **pasz treściwych** w r. 2002/03 szacowana jest obecnie na 19.2 mln ton jednostek zbożowych (j. zb.), o 0,1 mln ton wyżej niż w r. 2001/02.

2. Produkcja **pasz zbożowych** oceniana jest na 18 mln ton, a więc nieco niższe niż w sezonie poprzednim (18.1 mln ton). Znacząco większa, bo o 13% jest produkcja wysokobiałkowych surowców paszowych. O stagnacji produkcji pasz zbożowych przesądził blisko 3% spadek zbiorów zbóż podstawowych (zwłaszcza pszenicy, żyta i mieszanek paszowych). Wzrost produkcji surowców wysokobiałkowych natomiast wynika z ograniczenia eksportu i zwiększenia przerobu nasion rzepaku, oraz wzrostu zbiorów pastewnych roślin strączkowych.

3. **Podaż zbóż ze źródeł krajowych** w sezonie 2002/03, mimo spadku zbiorów, wzrosła do 30.6 mln ton, tj. powiększyła się w porównaniu z sezonem poprzednim o 3.2%. Przyrost podaży zbóż paszowych szacuje się na 3.5% (w tym jęczmienia o około 1%, owsa i mieszanek zbożowych o 4%, pszenżyta o 25% i kukurydzy o 40%), zaś przyrost podaży pszenicy na niespełna 3%. O 18% zmniejszyła się natomiast podaż żyta.

4. Z powodu stagnacji nakładów środków plonotwórczych w roku 2003 może nastąpić regres w plonowaniu i zbiorach zbóż i rzepaku, a o skali zmian zbiorów przesądzą głównie czynniki pogodowe. Produkcja zbóż może wynieść poniżej 26 mln ton, a zbiory rzepaku znacznie poniżej 1 mln ton, wobec odpowiednio 26.8 mln i 1 mln ton w r. 2002.

5. **Krajowe zużycie pasz treściwych**, w bieżącym sezonie powiększy się o około 6% do 22.1 mln ton j. zb. i o 1% przekroczy poziom sprzed trzech lat. Wzrost krajowego zużycia pasz treściwych wynika z utrzymującego się ożywienia w chowie trzody chlewnej, spadku produkcji pasz objętościowych i spadku zbiorów ziemniaków.

6. Przyrost zużycia pasz zbożowych, przy 4.4% zwiększeniu ich spasanania w formie przemysłowych mieszanek paszowych, szacowany jest na blisko 5.6%, a surowców wysokobiałkowych na około 8%. O ponad 130 tysięcy ton (o 7.9%) może zwiększyć się zużycie śrut nasion oleistych, a o 23% nasion strączkowych pastewnych.

7. Wciąż niepewne są perspektywy rozwoju popytu na surowce paszowe w sezonie 2003/04. W tym czasie w fazę spadkową wejdzie chów i produkcja trzody chlewnej i obniżyć się może produkcja drobiarska, skutkiem czego może nastąpić spadek zapotrzebowania na pasze.

8. W roku 2002 nastąpił dalszy **wzrost popytu na pasze przemysłowe** i ich **produkcji**. Produkcja tych pasz wyniosła ok. 4.89¹ mln ton i była o około 6% większa niż w roku 2001 (4.63 mln ton). Wzrosła zarówno produkcja mieszanek (o ok. 5%), jak i koncentratów wysokobiałkowych (o ok. 10%) Również w produkcji dodatków uszlachetniających do pasz, tj. koncentratów energetycznych, mieszanek mineralnych i dodatków do pasz typu Premix utrzymała się tendencja wzrostowa.

9. W 2003 r., wraz z przewidywanym wzrostem produkcji trzody oraz niewielkim wzrostem produkcji drobiu globalna produkcja pasz może wzrosnąć do 5 mln ton. Zwiększy się produkcja mieszanek i koncentratów dla trzody. Produkcja pasz dla drobiu będzie stabilna, chociaż w II półroczu 2003 r. jest możliwy pewien jej wzrost. Poziom produkcji mieszanek i koncentratów dla pozostałych zwierząt nie ulegnie większym zmianom.

10. **Sytuacja ekonomiczno-finansowa** firm **paszowych** (objętych sprawozdawczością finansową) w pierwszych trzech kwartałach 2002 roku można ocenić jako dobrą. Podwyższył się, powyżej poziomu bezpiecznego, wskaźnik bieżącej płynności finansowej, zwiększyła się realna wartość własnego kapitału obrotowego, znacząco zwiększyły się zyski oraz kontynuowane były inwestycje. Dobre wyniki branży paszowej potwierdza także blisko dwukrotnie wyższy niż w całym przemyśle spożywczym wskaźnik rentowności netto. Dobra sytuacja finansowa może się utrzymać również w 2003 roku.

11. W sezonie 2002/03 dojdzie do niewielkiego spadku **importu surowców paszowych**. Niski poziom cen zbóż sprawia, że o prawie połowę może zmniejszyć się import surowców zbożowych, natomiast o około 7% może powiększyć się przywóz komponentów wysokobiałkowych, głównie śrut nasion oleistych. Sezon 2002/03 jest drugim z kolei sezonem, w którym odnotowuje się dalszy znaczący (około

12%) wzrost eksportu surowców paszowych. Dotyczy to przede wszystkim śruty rzepakowej i nasion strączkowych pastewnych.

12. W okresie ostatnich kilkunastu miesięcy na rynku krajowym dominują korzystne dla producentów pasz przemysłowych tendencje zmian cen surowców paszowych. Od stycznia 2000 r. z różnym nasileniem, ale taniały zbożowe komponenty mieszanek przemysłowych. Również przez większą część sezonu 2001/02 tańsze niż w roku poprzednim były komponenty wysokobiałkowe, co wynikało zarówno z niższych cen transakcyjnych, jak i umacniania się złotego w relacji do USD i Euro (€).

13. W pierwszych czterech miesiącach sezonu 2002/03 (październik 2002 – styczeń 2003) ceny surowców wysokobiałkowych, w tym zwłaszcza śrutę sojowej, w obrotach międzynarodowych są nieco wyższe niż w poprzednim roku. Wkrótce dojdzie prawdopodobnie do ich spadku pod wpływem zwiększonej podaży śrut sojowych z Argentyny i Brazylii, które to kraje w r. 2003 zbiorą rekordowo duże ilości soi. W świetle obserwowanych w ostatnich miesiącach gwałtownych zmian kursu € i USD spadek cen transakcyjnych w imporcie śrutę sojowej nie musi skutkować spadkiem jej cen na rynku krajowym, a liczyć się należy raczej z możliwością ich wzrostu.

14. W sezonie 2003/04 możliwy jest spadek zbiorów zbóż oraz krajowego zapotrzebowania na pasze zbożowe. Spadek zbiorów prawdopodobnie będzie większy niż spadek popytu. Skutkować to może wzrostem cen ziarna. Jeśli w roku bieżącym obowiązywać będzie dotychczasowy system interwencji rynkowej, a ceny interwencyjne pozostaną na poziomie r. 2002, rynkowe ceny pszenicy i żyta w II połowie roku 2003, w porównaniu z ubiegłym rokiem, nie ulegną większym zmianom.

¹ Od 2000 r. GUS zmienił sposób klasyfikowania produkcji pasz przemysłowych. Do 1999 r. dostępne były informacje o produkcji pasz w rozbięciu na mieszanki średnio-białkowe i koncentraty, a obecnie występuje podział jedynie ze względu na kierunki użytkowania. Zawarte w tabeli informacje o produkcji pasz od 2000 r. są również szacunkami autorów. Mimo braku porównywalności podawanych przez GUS danych, zdecydowano się kontynuować dotychczasową klasyfikację.

SUMMARY

---

1. The production of **concentrated feedstuffs** in the 2002/03 season is currently estimated 0,1 mio tons of grain units (GU) up from the 2001/02 season at 19.2 mio tons of GU.

2. The production of **cereal-based feedstuffs** is estimated slightly up at 18.0 mio tons versus 18.1 mio tons in 2001/02. A significant increase (by 13%) is observed in the production of high protein feed components. The stagnation of cereal-based feedstuffs reflected a 3% decline in crops of basic grains (in particular wheat, rye and feed grain mixes). On the other hand, the increase in the production of high-protein components results from a reduction in exports, rising rapeseed crushings, and higher legume crops.

3. Despite lower crops **domestic cereal supplies** in the 2002/03 season increased to 30.6 mio tons, i. e. was 3.2% up from the previous season. Feed grain supplies are estimated to increase by about 3.5% (including barley by circa 1%, oats and mixes by 4%, triticale by 25% and maize by 40%) and by almost 3% in case of wheat. Rye supply declined by 18%.

4. Reflecting a stagnation of input uses a regress in yields and crops of grains and rapeseed is likely to occur in the year 2003. The scope of the regress will strongly rely upon weather conditions. The production of grains may total under 26 mio tons and the rapeseed production significantly below 1 mio tons versus 26.8 and 1.0 mio tons respectively in 2002.

5. **Domestic use of concentrated feedstuffs** in the current season will increase by about 6% to 22.1 mio tons of GU, which would exceed by 1% the level observed 3 years ago. The increase reflects persisting rush in swine production, shrinking production of bulk feed and decline in potato crops.

6. The increase in cereal-based feedstuffs, with 4.4% rise in their feeding in a form of industrial feed mixes, is estimated at almost 5.6%, while the use of high-protein feed components is expected to increase by about 8%. Fed use of oilmeals may increase by

over 130 thousand tons (or 7.9%) and by 23% in case of legumes.

7. Prospects of demand for feed components in the 2002/04 season are still uncertain. At the same time, the swine cycle would enter a downward stage. In addition, poultry production may also be declining. Therefore, demand for feed may decline further.

8. Demand for **industrially manufactured feeds** and their **production** increased in the year 2002. The production totalled 4.89 [1] mio tons and was 6% up from 2001 (4.63 mio tons). The increase concerned as well regular feed mixes (by approx. 5%) as high-protein concentrates (by approx. 10%). An increase persisted also in case of feed additives, i. e. energetic concentrates, mineral mixes and additives of PREMIX type.

9. Having considered forecast increase in swine production and a slight increase in poultry production, total production of industrially manufactured feeds in the year 2003 is expected to increase to 5 mio tons. The production of regular feed mixes and high-protein concentrates for hogs is to slightly rise, while a stabilisation is expected in case of feeds for poultry. However, in the second half of the year some increase is possible. None of major changes are expected in production of feeds for other animals.

10. The **economic situation and financial standing of feed manufacturers** (obliged to provide information for CSO) in the first 3 quarters of 2002 may be considered reasonable. Current liquidity ratio increased above the safe level. The value of internal working capital in real terms increased. There was also significant rise in generated profits and the investments were continued. Good results of the branch are confirmed by net profitability ratio almost two times higher than calculated for the entire food industry. Such situation is likely to remain in the current year.

11. **Imports of feed components** in the 2002/03 season are expected to slightly decline. Low level of grain process may halve the imports of cereal-based feedstuffs. On the other hand,

the imports of high-protein components (mainly oilmeals) may increase by 7%. Exports of feed components in the 2002/03 season showed a substantial increase (by 12%) for the second time in row. This particularly concerns rapemeal and feed legumes.

12. Favourable for feed manufactures tendencies in feed components have prevailed on domestic market for more than one year. The prices of feed grains have been declining (with changing dynamics) since January 2000. Resulting from lower transaction prices and appreciation of PLN versus USD and EURO (€), high-protein feed components were cheaper than in the previous season for most of the 2001/02 season.

13. The prices of high-protein components (in particular soymeal) on international markets slightly firmed up over the first 3 months of 2002/03 season (December 2002-January 2003). However, expected increase in supplies from Argentina and Brazil (boost in crops to a record level) is likely to push the prices down. Taking into account changes in exchange rate of PLN versus USD and €, decline in import transaction prices of soymeal would not mean decline in the domestic prices. Rather reverse trend can be expected.

14. Decline in grain crops and domestic demand for cereal-based feedstuffs is possible in the season of 2003/04. The reduction of crops is likely to exceed the reduction in the demand, which would result in a rise in grain prices. If present intervention system is to remain unchanged this year and the intervention prices remain at the level fixed for the year 2002, the market prices of wheat and rye in the second half of the year 2003 will not change substantially as compared to the previous year.

---

¹ Since the year 2000, the Central Statistical Office (CSO) has changed the classification of manufactured feeds. Prior that the information in this regard concerned the production broken down by protein content (average and concentrates). Presently the information is available according to the directions of use. The figures presented in the table are also estimated of the authors. Despite incomparability of the CSO, data the authors decided to continue the original classification.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek mleka /24/ • kwiecień 2003,
2. Rynek ziemniaka /23/ • kwiecień 2003,
3. Rynek drobiu i jaj /23/ • maj 2003,
4. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /17/ • maj 2003,
5. Rynek mięsa /24/ • maj 2003,
6. Rynek zbóż /24/ • czerwiec 2003,
7. Rynek cukru /23/ • czerwiec 2003,
8. Rynek rzepaku /23/ • czerwiec 2003,
9. Rynek owoców i warzyw /22/ • lipiec 2003,
10. Rynek ziemi rolniczej /6/ • wrzesień 2003,
11. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /24/ • wrzesień 2003,
12. Rynek pasz /14/ • październik 2003,
13. Popyt na żywność /4/ • grudzień 2003.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2003 roku wynosi 34 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do
Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0-prefiks-22) 826 50 31 wew. 685, faks 827 19 60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
